

II Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi

im. Marii Konopnickiej w Katowicach

40-052 Katowice ul. Głowackiego 6

Standardy Ochrony Małoletnich

wersja skrócona dla uczniów

Katowice, 10 czerwca 2024 r.

**Polityka ochrony dzieci i młodzieży przed krzywdzeniem w II Liceum Ogólnokształcącym
z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Konopnickiej w Katowicach**

**opisująca standardy ochrony wszystkich uczniów przed krzywdzeniem
i sposób ich stosowania**

Preambuła

Każde dziecko wymaga szczególnej opieki i troski, w tym właściwej ochrony przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdy lub zaniedbania bądź złego traktowania lub wyzysku, w tym wykorzystywania w celach seksualnych.

Podstawą działań podejmowanych przez personel szkoły jest podmiotowe traktowanie każdego ucznia, kierowanie się jego dobrem i najlepszym interesem, uwzględnianie jego potrzeb oraz ochrona przed przemocą. Pracownik jest zobowiązany realizować cele standardów, przestrzegając obowiązującego prawa i przepisów wewnętrznych. Dzięki standardom szkoła troszczy się o dobro każdego ucznia oraz zabezpiecza personel, wyposażając go w odpowiednią wiedzę i zasady wskazujące zachowania niedozwolone względem uczniów oraz sposoby informowania o oczekiwanej reakcji w przypadku obaw o ich bezpieczeństwo.

Rozdział I. Zasady bezpiecznych relacji między uczniami , a w szczególności zachowania niedozwolone

1. Uczniowie mają prawo:
 - a) do nauki w bezpiecznym środowisku;
 - b) do uzyskania w szkole pomocy zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami/zasadami;
 - c) do wsparcia w przeciwstawianiu się wszelkim przejawom przemocy ze strony rówieśników;
 - d) do ochrony i zapewnienia bezpieczeństwa przez pracowników szkoły.
2. Uczniowie mają obowiązek:
 - a) szanować wolność osobistą i prawo innych uczniów do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na pochodzenie, cechy, płeć, wiek, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność;
 - b) zachowywać się wobec innych zgodnie z zasadami kultury osobistej, kontrolując swoje zachowanie i emocje;
 - c) wyrażać sądy i opinie w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi;
 - d) informować pracowników szkoły o zaobserwowanych zachowaniach niewłaściwych.
3. Uczniom nie wolno:
 - a) stosować z jakiegokolwiek powodu agresji słownej, fizycznej i psychicznej wobec innych uczniów;
 - b) wyłudzać pieniędzy i przywłaszczać sobie żadnych cudzych rzeczy;
 - c) umieszczać obraźliwych tekstów, zdjęć lub opinii w Internecie;
 - d) rozpowszechniać w jakikolwiek sposób nieprawdziwych informacji o kolegach/koleżankach.
4. W przypadku zaobserwowania zachowań zagrażających bezpieczeństwu, zdrowiu i życiu innych uczniów, pracownicy szkoły mają obowiązek podjąć interwencję zgodnie z przyjętymi w szkole zasadami/procedurami.
5. W ocenie przyczyn zachowań uczniów oraz doborze sposobów reagowania należy uwzględnić specyfikę ich funkcjonowania, wynikającą ze specjalnych potrzeb edukacyjnych, w tym niepełnosprawności.

Rozdział V. Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia ucznia

1. Pracownik szkoły jest zobowiązany podjąć interwencję i poinformować dyrekcję szkoły lub zespół interwencji RSQL o każdej sytuacji podejrzenia/zaobserwowania/powzięcia informacji, że uczeń jest krzywdzony.
2. Każdy uczeń, który doświadczył/doświadcza krzywdzenia, ma prawo do poinformowania

wybranego pracownika szkoły, który sporządza notatkę ze zgłoszenia i przekazuje informację do wyznaczonej osoby (patrz punkt 1) lub dokonania zgłoszenia (również anonimowego) poprzez system RESQL wybranemu interwentowi. Osoba ta opracowuje opis sytuacji dziecka w oparciu o przeprowadzony z nim wywiad oraz z innymi osobami, które mają znaczące informacje w tej sprawie.

3. Interwencja w przypadku krzywdzenia dziecka:
 - 1) wewnętrzna: działania podjęte w szkole;
 - 2) zewnętrzna: zawiadomienie odpowiednich służb.
4. Po zastosowaniu procedur interwencyjnych, każdorazowo, w sposób dostosowany do konkretnego przypadku, osoby wyznaczone przez Dyrektora ustalają plan wsparcia ucznia, który powinien zawierać:
 - 1) wskazania dotyczące podjęcia przez placówkę działań w celu zapewnienia uczniowi bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji;
 - 2) formy współpracy z opiekunami w celu powstrzymania krzywdzenia ucznia i zapewnienie mu pomocy;
 - 3) formy wsparcia, jakie placówka zaoferuje uczniowi i jego rodzinie;
 - 4) opis, gdzie skierowano ucznia do specjalistycznej pomocy, jeżeli istnieje taka potrzeba (pomoc psychologiczna, medyczna, prawna);
 - 5) wykaz zadań do wykonania w określonym czasie przez ucznia, jego opiekunów, wychowawcę, członków zespołu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, innych zaangażowanych w sprawę osób.
5. Plan wsparcia funkcjonuje równolegle z podejmowanymi działaniami interwencyjnymi, a podstawową zasadą jest obserwacja ucznia, zapewnienie mu warunków uzyskania wielospecjalistycznej pomocy, w tym pozaszkolnej, udzielanie wsparcia opiekunom i współpraca z instytucjami wspierającymi pracę szkoły.
6. W przypadku realizacji procedury „Niebieskiej Karty”, plan wsparcia ucznia uwzględnia ustalenia opracowane w grupie diagnostyczno-pomocowej.
7. Krzywdzenie ucznia przez pracownika szkoły lub inną osobę dorosłą:
 - 1) Krzywdzeniem jest:
 - a) zachowanie niepożądane: m.in. ośmieszanie, dyskryminowanie, nierówne traktowanie, ignorowanie problemów i potrzeb, nadmierna krytyka, zawstydzanie, stawianie nieadekwatnych oczekiwań, oczernianie itd.;
 - b) przestępstwo: m.in. znęcanie się, wykorzystywanie seksualne, naruszenie nietykalności cielesnej, uszkodzenie ciała itd.
 - 2) Rodzaje podejmowanej interwencji:

- a) Wewnętrzna (w przypadku zachowań niepożądanych i przestępstwa):
 - powiadomienie o fakcie krzywdzenia dyrektora/osoby monitorującej realizację polityki/pedagoga/psychologa/osoby wyznaczonej;
 - kontakt reprezentanta szkoły z opiekunem ucznia;
 - rozmowa dyscyplinująca z pracownikiem, przeprowadzona przez dyrektora lub/i wszczęcie postępowania dyscyplinarnego w przypadku nauczycieli;
 - rozmowa pedagoga/psychologa z uczniem - sporządzenie opisu jego sytuacji w oparciu o przeprowadzony wywiad z nim oraz z innymi osobami, które mają znaczące informacje w tej sprawie;
 - sporządzenie planu pomocy dziecku.
 - b) Zewnętrzna (w przypadku przestępstwa - art. 304KPK):
 - zawiadomienie policji lub prokuratury.
8. Krzywdzenie ucznia na terenie szkoły przez innego ucznia/uczniów, tzw. przemoc rówieśnicza:
- 1) Zachowania krzywdzące:
 - a) ośmieszanie, groźby, znieważanie, naruszenie nietykalności cielesnej, zmuszanie do wykonania określonych czynności, niszczenie rzeczy ucznia i inne;
 - b) wszelkie formy cyberprzemocy;
 - c) inne określone przepisami prawa lub ustaleniami wewnętrznymi (np. Statut).
 - 2) Dobór interwencji zależy od tego czy sprawca dopuścił się czynu zabronionego przez prawo.
 - 3) Interwencja wewnętrzna (prawo nie zostało naruszone):
 - a) po wstępnym potwierdzeniu zgłoszenia przez wychowawcę klasy, sprawa zostaje przekierowana do pedagoga/psychologa szkoły;
 - b) pedagog/psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem krzywdzonym, udzielając mu niezbędnego wsparcia;
 - c) sporządzenie planu pomocy uczniowi;
 - d) sporządzenie planu pracy z młodzieżą będącą ofiarami/sprawcami i świadkami.
 - 4) Interwencja zewnętrzna – zależna od wieku sprawcy w chwili popełnienia czynu:
 - a) zgłoszenie sprawy na policję lub do prokuratury – 17 lat lub więcej;
 - b) zgłoszenie sprawy na policję lub do Sądu – od 13 do 17 roku życia.
 - 5) W ocenie przyczyn zachowań uczniów oraz doborze sposobów reagowania należy uwzględnić specyfikę ich funkcjonowania, wynikającą ze specjalnych potrzeb edukacyjnych, w tym niepełnosprawności.
9. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń jest ofiarą przemocy domowej:

1) Jeżeli opiekunowie są osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy, pedagog/psycholog szkolny przeprowadza z nimi rozmowę na temat konsekwencji stosowania przemocy wobec dziecka oraz informuje o obowiązkach prawnych szkoły, tj. o wszczęciu procedury „Niebieskiej Karty” (załącznik nr 2), a w wypadku popełnienia przestępstwa, o zgłoszeniu sprawy do prokuratury oraz Sądu;

2) Kategorie krzywdzenia dziecka w rodzinie i rodzaje interwencji:

a) przemoc fizyczna lub/i psychiczna: interwencja wewnętrzna i zewnętrzna (procedury „Niebieskiej Karty”);

b) zagrożenie dobra dziecka (działanie lub zaniechanie dotyczące higieny dziecka, zdrowia, odżywiania; ubioru stosownie do sytuacji; nadzór nad realizacją obowiązku szkolnego, nastawianie przeciwko drugiemu rodzicowi lub jego rodzinie): interwencja wewnętrzna, a gdy brak jest rezultatów, skierowanie wniosku do Sądu o wgląd w sytuację dziecka i rodziny (art. 572KPC).

Ponieważ powtarzające zaniedbania są formą przemocy – można uruchomić procedurę „Niebieskiej Karty”.

c) Popełnienie przestępstwa na szkodę dziecka:

- przeciwko życiu i zdrowiu,
- przeciwko wolności seksualnej i obyczajności,
- przeciwko rodzinie i opiece,
- przeciwko czci i nietykalności cielesnej,
- przeciwko wolności.

Obowiązkowo: interwencja zewnętrzna – powiadomienie policji lub prokuratury (art. 304 KPK).

Dodatkowo: interwencja wewnętrzna.

10. Przypadki szczególne: wykorzystywanie seksualne/znęcanie fizyczne i/lub psychiczne o dużym nasileniu.

1) Powołanie przez Dyrektora zespołu interwencyjnego: pedagog/psycholog, wychowawca klasy, Kierownictwo szkoły, inni pracownicy posiadający wiedzę o uczniu lub jego krzywdzeniu.

2) Zespół sporządza plan pomocy dziecku.

3) W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie ucznia, powołanie zespołu jest obligatoryjne. Zespół interwencyjny wzywa opiekunów ucznia na spotkanie wyjaśniające. Ze spotkania sporządza się protokół.

4) Pedagog/psycholog informuje opiekunów o obowiązku szkoły zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub Sąd, ośrodek pomocy społecznej lub przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego) i

uruchomieniu procedury „Niebieskiej Karty”, w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i określonej interwencji.

- 5) Po poinformowaniu opiekunów przez wskazane osoby, dyrekcja szkoły składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej lub przesyła formularz „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.
11. Osobą odpowiedzialną za złożenie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę ucznia (załącznik nr 3) oraz/lub zawiadamianie Sądu jest Dyrektor szkoły.
Informacja o osobie odpowiedzialnej za składanie zawiadomień wywieszona jest na tablicy ogłoszeń w szkole, w tym w pokoju nauczycielskim i sekretariacie.
12. Osobą odpowiedzialną za wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” (wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”) jest nauczyciel – wychowawca, nauczyciel znający sytuację domową małoletniego, pedagog, psycholog szkolny, interwent.
13. W przypadku zagrożenia zdrowia lub Życia dziecka albo osoby mu najbliższej, osoba ujawniająca zdarzenie bezzwłocznie dzwoni na numer alarmowy 112.
14. Rozpoznając sytuację krzywdzenia, podejmując interwencję i planując pomoc należy uwzględniać sytuację uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym niepełnosprawnych.
15. Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego:
 - 1) Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi załącznik nr 1 do niniejszych Standardów. Kartę załącza się do dokumentacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
 - 2) Karty przechowywane są w gabinecie pedagoga i psychologa szkolnego /załącza się do dokumentacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
 - 3) Wszyscy pracownicy szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

